Ser o no ser

Per PepMaria el dl., 18/03/2013 - 08:00

"Ets escòria i no et mereixes els pares que tens." Aquestes paraules van ser pronunciades per un professor a un alumne rebel de 14 anys, alumne que havia estat adoptat pels seus pares als dos anys. Segurament, el professor estava molt cansat de la conducta rebel de l'alumne i se sentia impotent. Segurament ignorava la complexitat de la psicologia humana: es tractava d'un noi adoptat en un altre país, dels primers anys de vida del qual es podia sospitar que havien estat molt durs. Tal vegada, el professor també ignorava la força i la violència de l'ús del verb "ser": dir "*ets* escòria" etiquetava l'alumne, tot tancant-lo a la possibilitat de canviar de conducta. Tanmateix, mesos més tard, i després d'una feina intensa i esgotadora per part de la família i d'altres educadors, el noi sorprenia els seus pares i germans una nit a taula tot demanant-los perdó per com s'havia estat portant i sentint-se, finalment, membre de ple dret d'aquella família. Dos anys després d'aquella nit, la seva mare encara plora només de recordar l'escena. Potser no és bona idea usar el ver "ser" per intentar corregir conductes inapropiades de les persones, especialment dels joves.Penso que el verb "ser" també s'utilitza inapropiadament en parlar del funcionament de la societat o de l'economia. "Les condicions d'aquest lloc de treball *són les que són*: o les agafes o les deixes". "El mercat *és com és*". El qui parla ignora (o vol ignorar) que els orígens del lloc de treball o del mercat són molt complexes; i ignora (o pretén ignorar) que les condicions de treball o d'intercanvi es poden pactar de manera diferent i més justa per a la part que detén menys poder en aquestes relacions. El verb "ser" esdevé, doncs, un instrument usat pels poderosos a fi de mantenir unes relacions injustes.A part dels individus i de les relacions socials, aquest ús impropi del verb "ser" s'aplica també a la Realitat Última, que alguns anomenem Déu. En efecte, de Déu alguns diuen que és el Ser Suprem. Però aquesta expressió l'identifica, segons alguns, amb el darrer Notari que certifica la divisió de les persones en bones i dolentes: Aquell que ens justifica últimament a pronunciar les expressions: "Ets bo", o bé "Ets escòria". De la mateixa manera, Déu com a Ser Suprem pot ser utilitzat com a últim Legitimador d'un ordre social aparentment immutable però que, de fet, ha canviat molt al llarg de la història i mostra en el present diverses modalitats. En canvi, la tradició judeocristiana posa de relleu que Déu està sempre més enllà de les imatges que ens en puguem fer; que no el podem manipular per desanimar els joves amb problemes que són capaços de canviar; que no el podem fer certificador d'un ordre social injust. Que, posats a fer-lo entrar en l'escena de la història, som convidats a anomenar-lo "Pare bo" (Jesús l'anomenava "Abbà", "papà") i a demanar-li que ens infongui el seu Esperit: un Esperit que transforma les persones i les impulsa a construir un ordre social més just. Ser o no ser: heus ací la qüestió.